

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Liiketaloustiede, laskentatoimi	Päivämäärä	25.5.2005
Tekijä(t)	Eeva-Liisa Marjomaa	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	108
Otsikko	Strateginen laskentatoimi tutkimus- ja tuotekehityksessä: suoritusmittaus Balanced Scorecardin näkökulmasta		
Ohjaaja(t)	Professori emeritus Pekka Pihlanto, Lehtori Tuula Vilja		

Tiivistelmä

Viime vuosikymmeninä yritystoiminta on muuttunut yhä kansainvälisemmäksi ja samalla liiketoiminnan prosessit ovat nopeutuneet. Yritysten tulee sopeutua markkinoiden yhä nopeampiin muutoksiin ja kasvaviin vaatimuksiin. Kilpailussa menestyminen vaatii entistä suurempia panostuksia tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan, josta on tullut yritykselle merkittävä kilpailuedun lähde. Tutkimus- ja tuotekehitys on kuitenkin perinteisesti nähty muusta toiminnasta erillään olevana kokonaisuutena. Johdon päätöksenteon tueksi kehitettyjä menetelmiä, kuten taloushallinnon järjestelmiä, on ollut vaikea soveltaa tutkimus- ja tuotekehityskontekstiin siihen liittyvien erityispiirteiden johdosta. Nykyisin suhtautuminen tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan on kuitenkin muuttunut. Tutkimus- ja tuotekehityksen erityispiirteitä ei enää nähdä esteenä toiminnan ohjaamiselle, vaan tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan koordinointiin liittyvät vaikeudet on opittu hyväksymään.

Strateginen laskentatoimi on kehitetty vastaamaan modernien nykypäivän yritysten vaatimuksiin. Yrityksen laskentamenetelmien sopivuus yrityksen strategiaan nähdään yhtenä niiden käyttöönoton perusvaatimuksena. Koska tutkimus- ja tuotekehitystä voidaan pitää strategisesti merkittävänä toimintana ja nykyaikainen laskentatoimi nähdään strategiaa tukevana työkaluna, on johdonmukaista nähdä laskentatoimi oleellisena osana myös tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Onhan esimerkiksi informaation tuottaminen uusia tuotteita koskevien päätösten tueksi eräs strategioiden ja pitkän tähtäimen suunnitelmien keskeinen osa-alue. Suorituksen mittaukseen perustuvan ohjauksen on sanottu olevan yksi modernin taloushallinnon selvimmistä tunnusmerkeistä ja erityisesti tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa tukevilla mittareilla on todettu olevan tärkeä rooli toiminnan ohjauksessa.

Tämän tutkielman tavoitteena on analysoida tutkimus- ja tuotekehityksen strategista merkitystä yritykselle ja sitä, miten tutkimus- ja tuotekehitysstrategia liittyy liiketoimintastrategiaan sekä teknologiastrategiaan. Tutkielmassa tarkastellaan tutkimus- ja tuotekehitystä toimintana ja tunnistetaan sellaisia tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan erityispiirteitä, joiden avulla suoritusmittausta voidaan soveltaa tutkimus- ja tuotekehitykseen. Näin niitä samoja tekijöitä, jotka tekevät tutkimus- ja tuotekehityksen ohjaamisesta hankalaa, voidaan hyödyntää ottamalla ne huomioon suoritusmittauksen suunnittelussa. Tutkimus- ja tuotekehityksen suoritusmittausta tarkastellaan erityisesti Balanced Scorecardin näkökulmasta.

Asiasanat	tutkimus- ja tuotekehitys, tutkimus- ja tuotekehitysstrategia, strateginen laskentatoimi, suoritusmittaus, Balanced Scorecard
Muita tietoja	